

льну ціннісно-нормативну складову, що з одного боку формується в результаті відповідної політики держави, а з іншого, в умовах демократичної політичної системи, – справляє на неї суттєвий вплив. При цьому, норми, традиції, цінності, що переважають в суспільстві, можуть як сприяти економічному та соціальному прогресу та розвитку людського потенціалу, так і створювати для них відчутні бар'єри.

В процесі дослідження визначено, що в Україні немає комплексної державної стратегії соціальної політики як сукупності заходів, спрямованих на створення умов людського розвитку, у тому числі за рахунок формування його інституційного середовища. Певною мірою її роль виконує документ – «Цілі Сталого Розвитку України» (далі ЦСР), остання редакція якого на період до 2030 року була затверджена Указом Президента України 30.09.2019 року.

На думку авторів безпосередньо умови для людського розвитку створюють інвестиції в охорону навколишнього середовища, житлово-комунальне господарство, в освітню галузь та охорону здоров'я, в духовний та фізичний розвиток людей, соціальний захист і забезпечення. Звичайно вони можуть фінансуватись і за

рахунок приватних джерел, але, насамперед, це – відповідальність держави. З іншого боку, державні видатки на розвиток економіки, оборону чи громадський порядок, можуть, опосередковано, як сприяти людському розвитку, так і створювати перешкоди. Слід відмітити, що хоча номінально витрати на зазначені вище сфери, що безпосередньо формують умови людського розвитку, в Україні збільшуються, але темпи їх зміни в реальних показниках нерівномірні.

Виявлено, що вибір орієнтованого на ЦСР типу соціально-економічної політики вимагає серйозної корекції підходів до державного управління процесами розвитку інституційного середовища людського розвитку. Насамперед, цілі людського розвитку, конкретизовані у ЦСР та відповідних індикаторах їх досягнення мають бути покладені в основу стратегічного цілепокладання державної соціальної політики на усіх рівнях, а також органів державної влади, інститутів та організацій, що покликані її реалізувати. Їх стратегії, цільові програми мають охоплювати усі ЦСР, узгоджувати основні заходи, з ресурсним забезпеченням їх реалізації.

Список використаної літератури

1. Бородчук Н., Черенько Л. Боротьба з COVID-19 в Україні: початкові оцінки впливу на бідність (2020). URL: <https://www.unicef.org/ukraine/media/5811/file/COVID%20impact%20on%20poverty%20ukr.pdf> (дата звернення: 30.11.2020).
2. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 №254к/96-ВР. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/Laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 30.11.2020).

3. Реформування соціальної політики в Україні: проблеми та перспективи: навч.-наук. вид. / В. А. Скуратівський та ін.; за заг. ред. В. А. Скуратівського, В. П. Трощинського. Львів: НАДУ, 2012. 368 с.
4. Стрижак О. О. Теоретичні основи дослідження інституціонального середовища людського розвитку. *Вісник КрНУ імені Михайла Остроградського*. 2016. Вип. 4 (99). С. 115-122.
5. Світове дослідження цінностей 2020 в Україні. К.: Український центр європейської політики, 2020. 216 с.
6. Про цілі сталого розвитку України на період до 2030 року. Указ президента України №722/2019 URL: <https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825> (дата звернення: 30.11.2020).
7. Програма розвитку ООН в Україні. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home.html> (дата звернення: 30.11.2020).
8. Стан виконання державних цільових програм у 2018 році. URL: <https://me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&tag=DerzhavniTsiloviProgrami> (дата звернення: 30.11.2020).
9. Про затвердження Стратегічного плану діяльності Міністерства соціальної політики України на 2020 бюджетний рік і два бюджетні періоди, що настають за плановим (2021–2022 роки). Наказ Міністерства соціальної політики України № 97 від 7 Лютого 2020 р. URL: <https://www.msp.gov.ua/documents/5641.html> (дата звернення: 30.11.2020).
10. Проект стратегії розвитку вищої освіти в Україна на 2021–2031 роки. URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/768/76871/> (дата звернення: 30.11.2020).
11. Аналіз державних стратегічних документів України щодо врахування адаптованих для України Цілей Сталого Розвитку до 2030 року: аналітична доповідь. К.: Інститут суспільно-економічних досліджень, 2017. 84 с.
12. Про затвердження плану заходів з реалізації Стратегії державної політики з питань від 26 вересня 2018 р. № 688-р URL: <https://mon.gov.ua/ua/npra/pro-zatverdzhennya-planu-zahodiv-z-realizaciyi-strategiyi-derzhavnoyi-politiki-z-pitan-zdorovogo-ta-aktivnogo-dovgolittya-naselennya-na-period-do-2022-roku> (дата звернення: 30.11.2020).
13. Національна стратегія реформування системи охорони здоров'я в Україні на період 2015 – 2020 років. URL: <https://moz.gov.ua/uploads/0/691-strategiya.pdf> (дата звернення: 30.11.2020).

14. Міністерство фінансів України. Офіційний сайт. URL: <https://mof.gov.ua/uk/previous-years-budgets> (дата звернення: 30.11.2020).
15. Human Development Report 2019 Beyond income, beyond averages, beyond today: Inequalities in human development in the 21st century. URL: <http://hdr.undp.org/en/2019-report> (дата звернення: 30.11.2020).
16. Койтген Д. Реалізація цілей сталого розвитку національними парламентами держав-членів Європейського Союзу: уроки для Верховної Ради. Роль парламентів у досягненні Цілей сталого розвитку: посібник з парламентської діяльності. URL: https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/library/democratic_governance/sdg-lessons-for-verkhovna-rada.html (дата звернення: 30.11.2020).

УДК 336.1-049.5(477):339.9

ТЕОРЕТИЧНА КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

ПОЛТОРАК Анастасія Сергіївна

доктор економічних наук, доцент,

доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,

Миколаївський національний аграрний університет

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-9752-9431>

e-mail: poltorak@mnaui.edu.ua

Анотація. *Комплексно висвітлено термінологічний базис категорії «фінансова безпека держави» та здійснено її етимологічний аналіз. Проаналізовано сучасну конверсію чинного законодавства у безпековій сфері, яке і донині залишається недосконалим. Зауважено, що перелік елементів ефективного забезпечення фінансової безпеки (наукова теорія фінансової безпеки держави; інститути забезпечення фінансової безпеки; стратегія і тактика забезпечення фінансової безпеки; концепція і доктрина фінансової безпеки держави; система індикаторів стану фінансової безпеки; аналітична інформація щодо стану фінансової безпеки) має формуватися на основі обґрунтованого змісту поняття «фінансова безпека держави».*

Ключові слова: *фінансова безпека; економічна безпека; національна безпека; фінансова система; фінансова безпека держави.*

Постановка проблеми. Трансформація фінансового сектору України – об’єктивна реальність сучасності, пов’язана з глобалізаційними процесами, новими потребами держави,

Аннотация. *Комплексно проанализировано терминологический базис категории «финансовая безопасность государства» и осуществлен ее этимологический анализ. Проанализирована современная конверсия действующего законодательства в сфере безопасности, которое и по сей день остается несовершенным. Замечено, что перечень элементов эффективного обеспечения финансовой безопасности (научная теория финансовой безопасности государства; институты обеспечения финансовой безопасности; стратегия и тактика обеспечения финансовой безопасности, концепция и доктрина финансовой безопасности государства, система индикаторов финансовой безопасности; аналитическая информация о состоянии финансовой безопасности) должен формироваться на основе обоснованного содержания понятия «финансовая безопасность государства».*

Ключевые слова: *финансовая безопасность, экономическая безопасность, национальная безопасность, финансовая система, финансовая безопасность государства.*

викликами та загрозами у світовому фінансовому просторі. Виокремлення першопричин та ймовірних наслідків такої трансформації фінансового сектору може стати базисом для елі-